

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансове право

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

Розробник Людмила Капаєва, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

Гарант: Олександр Безкровний, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
2021 р.

Назва навчальної дисципліни	Фінансове право
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контакти дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Капаєва Людмила, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 12 (приміщення деканату обліку та фінансів) <i>e-mail:</i> liudmyla.kapaieva@pdaa.edu.ua , тел.. 050-32-77-840
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення дисципліни	«Фінанси», «Гроші та кредит»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань у галузі фінансового права як окремої ланки правознавства, про законодавчі та інші нормативно-правові акти, що стосуються сфери суспільних відносин.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення теорії фінансового права; набуття вмінь аналізу практики застосування фінансового законодавства, законодавчого регулювання захисту прав громадян, підприємств, держави та інших суб'єктів фінансових відносин.

Компетентності:

Загальні:

- загальні:
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати автономно;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

фахові:

- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

- Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

- Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Фінансова діяльність держави
 Тема 2. Предмет, метод, джерела та система фінансового права
 Тема 3. Правові засади організації фінансового контролю в Україні
 Тема 4. Бюджетне право і бюджетний устрій України
 Тема 5. Бюджетні повноваження держави
 Тема 6. Бюджетний процес в Україні
 Тема 7. Правові засади регулювання державних доходів. Система державних доходів
 Тема 8. Податкове право
 Тема 9. Правові засади державного кредиту
 Тема 10. Правові основи страхування
 Тема 11. Правове регулювання державних видатків
 Тема 12. Правові основи кошторисно-бюджетного режиму фінансування
 Тема 13. Правове регулювання відносин, що виникають в процесі банківської діяльності
 Тема 14. Правове регламентування банківських рахунків і регулювання грошового обороту
 Тема 15. Правові засади валютного регулювання та валютного контролю

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Структура (зміст) навчальної дисципліни

Тема	Форма діяльності (заняття), кількість годин		Види діяльності здобувачів вищої освіти	Оцінювання (кількість балів)
	Лекція	Практичне заняття		
Тема 1. Фінансова діяльність держави 1. Фінанси як економічна та юридична категорія 2. Фінансова система України та її складові 3. Фінансова діяльність держави (публічна фінансова діяльність) 4. Органи, що здійснюють публічну фінансову діяльність	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування; - розв'язування тестів	2 2 2 11
Тема 2. Предмет, метод, джерела та система фінансового права 1. Поняття фінансового права та методи фінансово-правового регулювання	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи;	2 2

2. Місце фінансового права в системі права 3. Система і джерела фінансового права 4. Фінансове право і наука фінансового права 5. Поняття і види фінансово-правових норм 6. Фінансово-правові відносини, їх особливості, види та суб'єкти			- опитування	2
Тема 3. Правові засади організації фінансового контролю в Україні 1. Суть і призначення фінансового контролю 2. Форми і методи фінансового контролю 3. Організація і органи фінансового контролю	-	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 4. Бюджетне право і бюджетний устрій України 1. Поняття і роль бюджету 2. Бюджетне право та бюджетні правовідносини 3. Бюджетний устрій та бюджетна система України 4. Бюджетна класифікація 5. Правові засади організації міжбюджетних відносин	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 5. Бюджетні повноваження держави 1. Поняття бюджетних повноважень 2. Розпорядники бюджетних коштів і бюджетні призначення	-	-	- виконання завдань самостійної роботи	2
Тема 6. Бюджетний процес в Україні 1. Поняття, зміст та стадії бюджетного процесу 2. Порядок складання проекту бюджету, його розгляду і прийняття 3. Виконання Державного бюджету України та бюджетів місцевого самоврядування 4. Облік та звітність про виконання Державного бюджету України	-	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 7. Правові засади регулювання державних доходів. Система державних доходів	2	-	- виконання завдань самостійної роботи - розв'язування тестів	2 11
Тема 8. Податкове право 1. Інститут податкового права та податкові правовідносини 2. Податки: поняття, значення та функції. Принципи оподаткування 3. Джерела податкового права 4. Елементи податкового закону 5. Відповідальність за порушення податкового законодавства	-	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 9. Правові засади державного кредиту 1. Поняття, функції та види державного кредиту 2. Державний борг 3. Правовідносини України з іноземними державними і міжнародними фінансово-кредитними установами в області державного кредиту	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2

4. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів України				
Тема 10. Правові основи страхування 1. Поняття і функції страхування 2. Основні галузі і види страхування 3. Відносини в сфері страхування, що регулюються фінансовим правом	-	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 11. Правове регулювання державних видатків 1. Поняття державних видатків, їх особливості і принципи фінансування 2. Поняття та принципи бюджетного фінансування	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 12. Правові основи кошторисно-бюджетного режиму фінансування 1. Кошторис як індивідуальний фінансово-правовий акт. Порядок кошторисно-бюджетного фінансування 2. Додержання фінансової дисципліни 3. Порядок фінансування соціально-культурних заходів 4. Фінансування охорони здоров'я і фізичної культури 5. Фінансування видатків на національну оборону 6. Видатки на утримання органів державного управління, органів місцевої влади та місцевого самоврядування	-	-	- виконання завдань самостійної роботи	2
Тема 13. Правове регулювання відносин, що виникають в процесі банківської діяльності 1. Поняття банківської системи та банківської діяльності 2. Банківське право: предмет, метод, банківські правовідносини та банківське законодавство	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 1
Тема 14. Правове регламентування банківських рахунків і регулювання грошового обороту 1. Правове регулювання грошового обігу в Україні 2. Правове регулювання інституту банківського рахунку 3. Організація готівкового обігу та регулювання касових правил 4. Правове регулювання безготівкових розрахунків	-	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2
Тема 15. Правові засади валютного регулювання та валютного контролю 1. Поняття валюти та валютних операцій 2. Організація валютного регулювання 3. Правовий режим валютного контролю	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	2 2 2

Політика виставлення балів

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- завдання на практичних заняттях (0-2 бали);
- завдання самостійної роботи (0-2 бали);
- опитування (0-1 бал);
- тести (0-11 бали для денної форми навчання (0-18 балів для заочної форми) – оцінюється за питомою вагою наданих вірних відповідей шляхом тестування на онлайн-платформі MOODLE).

Виконання вправ на практичних заняттях оцінюється:

Оцінка	Пояснення критеріїв оцінювання
2 бали	правильне виконання;
1 бал	виконання з допущеними помилками;
0 балів	не виконання завдання

Опитування оцінюється:

Оцінка	Пояснення критеріїв оцінювання
2 бали	здобувач вищої освіти надав повну відповідь;
1 бал	здобувач вищої освіти надав неповну відповідь;
0 балів	здобувач вищої освіти не надав відповідь

Виконання завдань самостійної роботи оцінюється:

Оцінка	Пояснення критеріїв оцінювання
2 бал	правильне виконання;
1 бал	виконання з допущеними помилками;
0 балів	студент не виконав завдання

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Вимоги до учасників навчального процесу:

- відвідування навчальних занять;
- небажане спізнання на навчальне заняття;
- систематична та старанна навчальна робота;
- своєчасне виконання завдань;
- відвідування консультацій у випадку необхідності роз'яснення навчального матеріалу, відсутності на заняттях;
- небажане користування телефоном, планшетом під час заняття, за винятком випадків, коли це потрібно з навчальною метою;
- дотримання принципів академічної доброчесності.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-х бальною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Незараховано
0-34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Волощук М. Г. Фінансове право [Текст]: навч. посіб. / М. Г. Волощук, Т. О. Карабін, М. В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород: Видавництво Олександрії Гаркуші, 2017. 244 с.

2. Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
3. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець ; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015 500 с.
4. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
5. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
6. Фінансове право. Навч. посіб. для практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти напряму підготовки 6. 030508 «Фінанси і кредит», освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. / Укладачі: к.е.н., доцент Капаєва Л.М., к.е.н., доцент Галінська Т.С. Полтава : Полтавська державна аграрна академія, 2017. 83 с.

Допоміжні

1. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з фінансового права (відповідно до вимог ECTS: галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”) для студентів III курсу денних факультетів / уклад.: М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, І. М. Бондаренко та ін. Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. 53 с
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М.Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х.: Екограф, 2015. 500 с.
3. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х.: Право, 2016. 440 с.
4. Фінансове право. Методичні вказівки до семінарських занять для студентів спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Трудове право та право соціального забезпечення» / Укл.: Козинець І.Г. Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ. 2019. 66 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України : minfin.gov.ua.
2. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України: treasury.gov.ua.
3. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України: sts.gov.ua.
4. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України: www.tax.gov.ua.
5. Офіційний веб-сайт Полтавської міської ради та виконавчого комітету м. Полтави : rada-poltava.gov.ua.
6. Офіційний веб-сайт Полтавської облдержадміністрації: adm-pl.gov.ua.
7. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України: pfu.gov.ua.
8. Офіційний веб-сайт Фонду соціального страхування України: fsuu.gov.ua.
9. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості: dcz.gov.ua.